

Cultura Poporului

GAZETA SOCIETĂȚII „CULTURA POPC

Sub Președinția D-lui V. DUMITRIU, Rectorul U

DIRECTOR

General de Divizie N. PETALA

ABONAMENTE ANUALE :

pentru cititori 30 Lei
„ autorități 60 Lei
„ întreprinderi financiare 100 Lei

Red. și Adm.: CLUJ, Str. Dorobanșilor No. 11

SECRETAR DE REDACȚIE

VASILE D. CHIRU

M. S. Regina Maria

În dragostea Sa pentru poporul Românesc adunat în jurul gazetei noastre și în dorința de a da înaltul Său sprijin „Culturai Poporului”, a bine voit să scrie un articol special pentru primul nostru număr.

Direcțiunea gazetei, adânc recunoscătoare pentru Onoarea ce ne-o face lubita Noastră Suverană, Vrând să dea puțința cititorilor noștri de a păstra ca o icoană rândurile ce Regina țării le-a închinat lor, le-va tipări într'un supliment artistic, Special, cu scrisul Majestății Sale, supliment pe care îl va împărți odată cu numărul doi, al ziarului.

Dragii noștri cititori,

Știți voi, că cea mai bogată, cea mai frumoasă și cea mai fericită țară de sub soare, este țara Noastră Românească?

Știți voi, că cel mai blând, cel mai cuminte, cel mai liniștit și iertător neam din lume, e neamul Nostru Românesc?

Știți voi, că douăzeci de milioane de Români, înprăștiți altădată sub stăpâniri streine, și-au dobândit libertatea prin baioneta soldatului de dincolo de Carpați?

Știți voi, că de la Tisa până la Nistru și de la Dunăre până la granițele Poloniei, e aceeași lege și același grai?

Cum să nu știți?

Tu frate Moț ce bine te înțelegi cu feciorul trăit până mai ieri în întunericul Rușesc. Tu frate Ardelean grăiești și tainuești cu drag, cu fratele tău, crescut în întinsul Bărăganului. Și voi toți, din toate colțurile Țării noastre vedeți că întunericul în care v'au ținut înșelătorii, s'a risipit și lumina acelui grai și aceleiași legi vă mângâie sufletele.

Dar să mai știți că vrășmașii cărora nu le mai sânteți robi, nu dorm liniștiți, dușmanii ce trăiau din munca și bogățiile meleagurilor desrobite, nu pot uita ușor trândăvia de alt dată, și se sbat și uneltesc, și schimbându-și chipul și înblânzindu-și graiul, mișună între voi, otrăvindu-vă sufletul înrându-vă necazurile, arătându-vă nevoile, sporindu-vă puterile, spre a vă strică frăția.

Dar avem și noi minți luminate ce au prins de veste și au descurcat planurile lor tănuite.

Avem și noi bărbați de seamă, ce vă iubesc cu adevărat și ce nu vă cer de cât înțelegătoare ascultare. Avem și noi oameni învățați, înălțați din rândurile voastre în trebile obștești, oameni ce nu mai năzuiesc la alte înălțări prin voi, ci vor să întărească sufletele și simțirea voastră de buni români.

Acești frați buni cu voi, adunați la oaltă în Societatea „Cultura Poporului” de care ați auzit, au hotărât să vă scrie Foaiă voastră, gazeta voastră, cu gând curat și adevărată iubire.

Cultura poporului, vă va desluși înțelegerea limbei voastre strămoșești. Vă va limpezi planurile dușmanilor de peste granițe și din lăuntru hotelurilor. Vă va călăuzi drumul minții voastre spre înțelegerea comoarei ce zace în sufletele voastre. Vă va arată virtutile și vrednicia neamului vostru mândru. Vă va apăra legea și credința strămoșească supt scutul căreia ați putut înfrunța atât amar de ani, jugul strein. Vă va învăța cum prin muncă și cinste să sporii avutul vostru și bogăția țării. Vă va călăuzi pașii voștri șovaelnici în mersul trebilor obștești din lăuntru. Vă va descurca căutarea drepturilor voastre după împlinirea dreaptă a legilor. Vă va spori încrederea în autorități. Îndemnându-le la împlinirea cinstită a treburilor lor, vă va apăra cu sfintenție dreptul vostru sfânt de proprietate născut din muncă. Vă va căuta hrana sufletelor voastre, și ale copiilor voștri. Vă va da povețele statornice de învățatură în căutarea sănătății

voastre, în sfatornicirea gospodăriilor voastre, în traiul vostru cât mai omenesc pe toate zilele.

Aveți încredere în noi. Noi sântem rupți dintre voi, porniți din aceleași bordee sărace, ne sânteți dragi, nu vă uităm și nu ne depărtăm de sufletele voastre, hotărâți ne îndreptăm spre voi, spre a vă sta într'ajutor și a vă feri de ce e rău.

Nevoile voastre le vom asculta cu sfintenție luptând să le ușurăm. Durerile voastre ne vom strădui să le micșorăm. Bucuriile voastre să le sporim. Țara voastră, țara noastră s'o înălțăm prin virtuțile voastre și puterea voastră de muncă.

Numai să ne dați ascultare glasurilor noastre ce nu ascund minciuna și gândul cel rău.

Cititi cu încredere foaiă voastră și pătrundeți vă de cele ce vă vom desluși în ea. Puneți-o în mâinile copiilor voștri fără teamă, din rândurile noastre tipărite ei vor sorbi iubirea de țară, respectul de lege și sporul în muncă.

Formați un zid de nebiruit în jurul nostru, al celor ce vă iubim cu adevărat, uitându-vă în jurul vostru cum neamurile vajmașe, cum dușmanii noștri, își strâng rândurile cu dorul de a vă întrece și a vă nimici.

În lupta sfântă și vitejească a războiului voi-nu ați fost biruiți de nimeni dealungul veacurilor, în marea luptă de cultură, de învățatură și muncă ce abea începe, să nu vă întrecă nimeni, fiindcă voi sunteți fiii unui neam din cele mai înțelepte și mai muncitoare de pe lume.

Si voi păzitori ai credinței, preoți voi apostoli ai neamului, învățători, voi cărturari ce sânteți chezașia puterii de viață a neamului nostru, dați-ne sprijinul vostru de preț, purtați pretutindeni cuvântul nostru din Marea Evanghelie Românească ce acum ne serie, fiți purtătorii făcliei ce-am aprins.

COMITETUL SOCIETĂȚII „CULTURA POPORULUI”.

INVIEREA...

Christos a 'nviat,

ducând spre Ceruri cuvântul de iertare și de mântuire a Omenirii; cuvântul izvorât din dragostea cea mai curată pentru pământeni, și din dorul cel mai sfânt de alinare a suferințelor lor. . .

Christos a 'nviat,

din moartea în care coborise o clipă, pentru a izbăvi pe oameni de veșnicia ei, din moartea pe care o primise ca om și pe care o învinse ca fiu al lui Dumnezeu. . .

Christos a 'nviat,

ridicând pe temelia jertfei Lui, altarul de Credință nouă a unei lumi noi. În locul idolului Puterii, a împodobit acest altar nou cu Simbolul Dreptății, a Păcii și a Dragostei între toți. În locul făcării, El a ridicat Adevărul, în locul mândriei, mila, în locul pizmei, iubirea. . .

Christos a 'nviat,

dând celor ce-au suferit, nădejdea vieții viitoare, răsplătind pe cei drepti, și făgăduind celor tari în credința lor, moștenirea pământului. Rază de lumină, în mijlocul unei nopți de întuneric, cuvântul Lui, a trezit oameni și popoare, și prin negura vremurilor a proorocit Dreptatea Viitorului, care va veni. Balsam alinător pe rănilor unei omeniri suferinde, jertfa Lui, a însemnat pildă mântuirii prin jertfă, prin Credință, prin răbdare. . .

Christos a 'nviat,

sfărâmand temelile așezărilor vechi ale lumii, și deschizând larg poarta „Răsplatei“ pentru oamenii ca și pentru Noroadele cari vor fi pătimit. Și astfel, străluci, pentru înțaiia oară, în zarea îndepărtată și pierdută în ceața deasă a vechilor păcate și patimi, poteca care trebuia să le ducă pe calea urmată de Mân-

tuitor . . . spre Mântuire! . . .

Christos a 'nviat,

răsună și 'n anul acesta, ca în toți anii, cuvântul de nădejde, pe întinsul ogoarelor noastre. La lumina acelorași făclii plâpânde și sfioase, în umbra acelorași biserici bătrâne și sărace dar pline de mareție aceiași preoți duc vechea solie de mântuire poporului de credincioși.

Dar anul acesta cuvântul lor, ca și citirea tremurătoare a rugăciunilor de credință, răsună altfel sub zidurile bătrânelor biserici. . .

Christos a 'nviat,

și în lumina minunii Invierii Lui, cei ce în genunchi se roagă cucernic, întrezăresc Minunea cealaltă, cea care semănata de cuvântul Lui, a încolțit după aproape două mii de ani.

Și astfel în țaina sufletului lor, oamenii înțeleg din nou rostul adânc al credinței lor; ei își reamintesc de cuvintele celui care a făgăduit Dreptate oamenilor și Popoarelor, ca preț al Vredniciei și al jertfei lor; ei își reamintesc de patimile Lui, de credința Lui nestrănutată, de bunătatea Lui, de Invierea Lui.
Incet, încet, ei deapănă un întreg Trecut de suferințe, de jertfe, de lacrimi; îl deapănă clipă cu clipă, din ceasul așezării, până în ceasul biruinței Neamului lor.

Christos a 'nviat,

este astăzi cuvânt de biruință, pe plaiurile țării reînviată. Cuvânt de dreptate și de adevăr, ele pătrunde ca o rază de cea mai strălucitoare lumină în inimile celor ce au crezut și n'au șovăit în credința lor. Cuvânt de Pace și de înfrățire, ele răsună ca un îndemn puternic de dragoste și de unire; simbol de Mântuire,

el are înțelesul unei proorocii bune pentru viitorul, pregătit de norocul clipelor de față.

Christos a 'nviat,

Șoptește, pătruns de o cucernică recunoștință poporul dezrobot de străini, mântuit de durerile trecutului, și așezat domn în țara liberată. Și această soaptă, pe milioane de buze tremurătoare, izvorită din inimi adesea cernite de jertfe aduse aceleiași credințe, ia astfel, în ceasul Invierii Domnului, măreția celui mai mareț imn de slavă, care trecând peste îngrădirile înguste ale bisericilor sau ale orașelor, ajunge, în drumul său către ceruri, peste întinsele câmpuri de luptă, ducând cuvântul „Invierii“ celor ce au suferit, și au murit pentru ea.

Și astfel, peste cucernica rugăciune a celor vii, ca și în liniștea solemnă a celor morți,

Christos a 'nviat,

preaslăvește astăzi, cele două Invieri.

Vintilă Petala.

Cristos a înviat!

Aceas glas, smerit, supus
Se 'naltă blândului Isus
De mii de ani, neîncetat
Din răsărit, până 'n apus

— Cristos a înviat!

Il prea mărim și ne 'nchinăm
Cuvântul lui n'ascultăm
Și frații între ei se bat
Și ne urim și ne certăm.

— Cristos a înviat!

El, Dumnezeu, și-a pățimit!
Și pentru noi, s'a răstignit
În Om când s'a intrupat.
Și ne-a iertat, căci ne-a iubit!

— Cristos a înviat!

Cuvântul lui, să-l împlinim
Și să iertăm, să suferim.
Isus, cât'a îndurat!
Dușmanni, chiar să îi iubim

— Cristos a înviat!

Constanța V. Chiru.

— Vino, Publius, vino și vezi și tu minunea! Copila murise și proorocul galilean a înviat-o numai cu cuvântul. De-acum vom crede și noi în Isus, și ne vom închina Lui.

Publius nu răspunde nimic, ei își îmbrățișă copila, aducându-și aminte că era aproape pe moarte. Dar nu credea că murise, nici că a fost înviată din morți. Se gândea totuși, că acest galilean trebuie să fie vr'un vrăjitor mare, care poate face chiar și minuni.

Începu să-l urmărească, de departe. Nu îi plăcea să se amestece în gloata ce îl înconjură, căci prea i-se păreau murdari și gălăgioși acești oameni. Încetul cu încetul se convinse că Isus era un suflet mare, cu o largă iubire pentru toți oamenii, ales pentru cei necăjiți și săraci.

Ajunsesă să-l îndrăgească tot mai mult, când slujba îl chemă în alte părți, uitându-și aproape cu totul de el.

Când se înapoie în cetate, se pomeni chiar față în față cu convoiul ce întovărășă pe Isus spre Golgotha.

Ce putuse greși acest om bun

Cuvântul Sfintei Noastre Biserici

Și proorocii au prevestit și proorocirea s'a împlinit și fiul lui Dumnezeu s'a intrupat în ființă omenească.

Sfânt, sfânt, este Domnul Savaot și binecuvântat fie numele lui strigat'a omenirea.

Duhul sfânt s'a pogorât luând intrupare omenească, ne spun cartile sfinte. În puterea lui Dumnezeu stă viața și moartea ființelor pământesti.

Mare și Dumnezeiască este puterea lui.

Și așa este frați creștini și frați de altă lege.

Viața noastră este harul milostivirii lui; sufletul nostru, cugetul nostru, mintea noastră este însuși intruparea Dumnezeirii în ființa noastră omenească.

Omenirea de când a fost chemată de Dumnezeu la viață, de când a fost alcătuită din pumnul de țărănie căruia Dumnezeu i-a insuflat lumina vesnică, s'a străduit curioasă să deslușească nemărginirea puterii Dumnezeiești.

Și multe taine s'au aflat, și s'a crezut că omul s'a ridicat până aproape de Dumnezeu.

Sărmanii de noi. De mii de ani ne străduim să furăm lui Dumnezeu taina și la fie care minune înfăptuită de mintea noastră, strigăm de bucurie c'am învins.

Gândurile noastre sparg depărtările și vorbim unii cu alții peste nouă mări și nouă țări prin telegraf și telefon; străbatem toată scoarță pământului, cu mesterșugurile făcute de noi, trenuri și automobile; plutim pe apă în vapoare; facem lumină în întunericul nopții, ne înalțăm în țările cerurilor, surzând ca păsările cu aeroplanul și mulți dintre noi stăpânitori ai vre-

murilor astora ne lepădă de Dumnezeu.

Nu oameni buni, toate minunile înfăptuite de noi oameni cu puterea minții noastre nu sânt altceva de cât unele adevărului că în noi, lăsluește puterea Dumnezeiească că sufletul nostru este făptură Dumnezeu.

Așa trebuie să înțelegem tot minunile ce le vedem în pașul ele sânt făcute de noi și sufletul nostru, ce arată că este putere Dumnezeiască și ne luminează tunerecul nemărginit în traie.

Pocăiți și smeriți să întoarcem la credința noastră strămoșească, mărturisind înic în numele lui Dumnezeu fiind-că învățătura noastră pătrunderea noastră în nele nedeslucite, este tot uniunea ce ne arată Dumnezeu prin puterea lui cobo în noi.

Și care alătuește sufletul nostru.

Și așa este învățătura noastră, în care mărturisirea și dovada adevărului.

Iată dar oameni buni învățătura se învârtă în credința fiindcă numai din ea este mântuirea și isvorul nesecatei lumini.

În marea sărbătoare c'atinească a Invierii Mântorului nostru, înălțându sufletele curate spre puterea dătătoare de viață, c'atându-i cu sperenție biserică mărturisindu-ne credința ducem laudă Domnului în toate și noi toți. Amin.

Protopopul Eusebiu Raducanu.

Foita Gazetei „Cultura Poporului“

SUTAȘUL

— Povestire de Paște —

Când Hristos a fost prins în grădina Gethsemani, învățăceii s'au risipit ca făina orbului. Petru, fiul lui Iona, căpetenia ucenicilor, a tras sabia, ce e drept, și a tăiat urechea unui din convoiu, dar în curând i-a perit curajul, și încă în curtea lui Caiafa, s'a lăpădat de Mântuitorul, cu jurământ mare, că nu-l cunoaște. Numai mironosițele-muieri se mai ațineau acum pe urma convoiului, când Mântuitorul își țara crucea din greu, pe drumul de costișe, ce ducea la Muntele căpașnelor.

În norodul ierusalimului, doritor de spectacol și scandal, se amesteau și oameni de ai sinedriului, căpeteniile bisericesti ale farizeilor. Volau să urmărească convoiul până în sfârșit, căci ori-cât și-ar fi bătut joc de Isus, ei aveau, în fundul inimei lor, o teamă, o bănuială. Se gândiau: Dar dacă fiul

dulgherului din Nazaret, este cu adevărat Mesia?

Și doreau să-l vadă răstignit, văzându-l cum își dă duhul, sub ochii lor.

În urma tuturor pășii sutașul Publius Cornelius Calvus. Era acelaș, centurion, căruia Isus îi învieasă copila.

Coiful și armura de oțel străluciau în revărsarea de foc a soarelui.

Soldatul roman pășia încet, cu capul în pământ, adunându-și aducrile aminte.

Își amintea de ziua când primise vestea, că copila lui e pe moarte. Alergă acasă într'un suflet și când intră, rămase înmărmurit în pragul camerei: copila se ridicase din pat și povestea cu mamă-sa.

și blând, ca să fie judecat la moarte? Pe-o clipă îi veni gândul, să tragă sabia, și să împrăstie această haită de ticăloși, cu două-trei isbituri de oțel. Dar își aminti, că sentința de moarte trebuia să se facă cu știrea procuratorului roman, Pilat din Pont, și se mai liniști, hotărât să urmeze și el cortegiul, până în sfârșit.

Când Isus fu ținut cu piroane, când îi auzi cel dintâiu țipet, sutașul iarăși simți cum pieptul i-se umflă de setea răsunării. Se gândia atunci cu mânie dreaptă la învățăceii lui Isus. Unde erau ei? S'au ascuns? Doar ei trebuiau să știe cine era Isus, și să-l apere cu pepturile lor până la moarte.

Ah lași, lași! se gândia el, strângând cu putere mânerul spadei, gata să crepe capul ucenicului, ce l-arzări ascuns pe aproape, necuțitând să se arate.

Cele trei cruci se ridicară și figura blândă a lui Isus părea că nu mai îndură nici o suferință. Avea chiar un zimbet de ușurare, când a rostit cuvintele: „Părinte, iartră-le lor, că nu știu ce fac!“

Ochii bătrânului soldat roman se umplură de lacrimi. Inima lui o-

lăță prin viforul atâtor primeni nășboaje, începu să se înmăcească. . .

Marea taină a credinței se gori în sufletul omului. Și el, cum toată ființa lui e cuprinsă o fericire desvârsită, cum nu cunoșcuse niciodată în viața.

Când s'a întinecat soarele, s'a cutremurat pământul și au ieșit din morminte, arătându celor din cetatea Ierusalimului, nu se mai minuna de loc.

Și în vreme-ce ceata de las pormise în goană spre cetate groziți de cele văzute, centurion își asvârli casea în țărănie și năndu-se, mărturisii cu glas.

— Cu adevărat fiul lui Dumnezeu a fost acesta!

Scrisori și însemnări de pe mea aceea, pomenește de un turion roman Publius Cornelius Calvus care s'a încreștat toată familia. La botez a numele de Primus, ca să se că el să fie cel dintâiu care părăsindu-și zeii ce au trecut la legea lui Hristos.

Al. Chiru.

DE VORBĂ CU MUNCITORII

Toți muncitorii laolaltă

Un războiu greu și plin de jertfe ne-a dus la împlinirea vîșului urzit de veacuri. — România Mare, așa cum au dorit-o strămoșii, este azi un puternic stat în Europa de Răsărit.

Să nu se creadă însă că munca noastră e sfârșită: țara suferă încă de pe urmele războiului, și simte greu toată povara lor. — În această stare de lucruri, nemulțumirile firești ale unor împrejurări neobicinuite, sunt mai mult ca oricând speculate de vrăjmașii noștri, cari caută cu orice preț să ne împiedice de a întări noua așezare a Statului. Prin toate mijloacele, ei întreprind o muncă de fiecare clipă pentru a câștiga prin uneltiri ascunse ceace au pierdut pe câmpul de luptă. Și aceste uneltiri vrăjmașe au fost atât de mestesugite și de viclene, încât de multe ori au prins ca într-o cursă sufletele slabe ale onora dintre noi.

Deaceia avem datoria să ne oprim o clipă și să privim cu toată băgare de seamă aceste noi mijloace de luptă, pentru ca cunoscându-le cât mai bine, să ne putem apăra împotriva lor. — Și pentru aceasta, „Cultura Poporului” va deschide o rubrică specială, în care cei ce au luptat cu vrăjmașii, și cei ce îi cunosc mai bine, să explice muncitorilor dela sate și dela orașe, cum, fără știința lor, dela ei ar fi urmat să înceapă izbândirea planurilor vrăjmașului.

Nu va fi greu de înțeles ce însemnătate are pentru un popor, Unirea cugetelor, și încrederea între cei dela cârmă țării, și între cetățeni. — Asemeni unei mari oștiri, o nație, nu poate trăi, nu poate răzbi nu poate propăși, decât atunci când toți cei ce muncesc pentru binele ei, merg pe același drum și ascultă acelorași îndemnuri. — Asemenea unei oștiri, o nație are nevoie de acea disciplină luminată, care însuflețind pe toți fiii ei, să-i facă să închine cu bucurie munca lor binelui său.

Ori, această disciplină luminată, nu poate exista decât atunci când între cei ce muncind cu capul, veghează la mersul înainte al țării și între cei ce muncind cu brațele lor, produc bogăția holderilor sau asigură viața ei, există o legătură trainică de încredere și de iubire.

Spre fericirea țării noastre această legătură între muncitorii cu capul și muncitorii cu brațele, a fost până acum atât de strânsă, încât din împreunarea muncii lor, într-un timp destul de scurt, a născut o Românie atît de mare și de bogată!

De vorba cu ostașii

După 32 de ani de carieră ostășască, ajuns la o vîrstă la care natura, cu legile ei imperative, îndeamnă omul să se gândiască și la odihnă, am primit ca, alături de munca ce-mi impune situațiunea mea militară, să luu asupra-mi și direcțiunea acestei gazete de cultură românească și educațiune cetățenească.

Am simțit din primul moment că de grea și de plină de răspundere era sarcina, pe care membrul comitetului „Cultura Poporului” o puneau pe umerii mei; cu toate acestea, ca unul care, în toate împrejurările vieții mele, propovăduisem că generația noastră, căreia „a fost sorit de Providență să împlinescă cele mai mari fapte din Istoria Neamului, are încă multe de făcut și că toți cei care îi aparținem, ca unor adeverați apostoli, călători fără de popas, nu ne este iertat a ne da la odihnă, am primit această sarcină ori cât de grea și de plină de răspundere mi-a apărut ea. Am primit, deci, ca în tovarășia oamenilor de bine adunați în Comitetul „Cultura Poporului” să rup din ceasurile, ce mi-ar lăsa libere ocupațiunile mele obișnuite spre a lucra la această foaie, care, fără a se amesteca în luptele oprinse ale partidelor politice este menită să lumineze mințile și să călăuzească sufletele pe căile ce duc la îndestulare și fericire, de la care atarnă consolidarea și viitorul statului nostru.

Prin rubrica aceasta, care va purta în mod permanent titlul de mai sus „De vorba cu ostașii” vom păstra o neînrerată legătură cu mintea și cu sufletul ostașilor noștri, ofițeri și soldați, fie că

ei se găsească în câzărni, fie că se găsească la vetrele lor. Vom vorbi camarazilor noștri cu acel interes și cu acea dragoste frățească, care trebuie să uniască sufletele unor oameni legați prin același jurământ de credință către Rege și Țară; li vom vorbi, talmăcind cât mai bine și pe înțelesul tuturor, datoritiile lor de Soldați și cetățeni. Cunoașterea adâncă a acestor datorii și pătrunderea în sufletele noastre a credinței că ele trebuiesc îndeplinite cu stinjenie, va fi de un netăgăduit folos atât pentru fiecare cetățean cât și pentru Armata și Țara noastră, care nu vor putea înflori și propăși decât în măsura în care, fiecare dintre noi, de la mic la mare, tinăr și bătrân, militar sau civil va ști a-și îndeplini aceste datorii, din convingere și numai sub nidemul inimii sale.

Dar, cum alături de datorii, ostașii ca și toți ceilalți cetățeni au și drepturi statornicite de legile și regulamentele țării, vom desluși la toți, cari sunt aceste drepturi, pentru ca fiecare să știe: ce și cât i-se cuvine? De la cine și cum să ceară și să obțină îndeplinirea acestor drepturi?

Necunoașterea acestor drepturi face pe mulți și să nu dobândiască satisfacerea lor, îndemnând prin această neștiință pe cetățeni la nemulțumire nedreaptă în contra cârmurii, iar pe unii din cei puși să vegheze la aplicarea legilor, îndemnându-i la greșeli și la abuzuri, care și ele duc la supărare și nemulțumire între oameni.

Prin această rubrică, pe lângă talmăcirea datorțiilor și drepturilor de ostași și cetățeni, vom sta de vorba cu cititorii noștri și de-

spre toate interesele și nevoile lor în legătură cu armata. De pre aceste interese și nevoi, ei sunt liberi să scrie ta ziar, de unde vor primi sfat și indemn, și după putință sprijinul nostru, pentru apararea intereselor și satisfacerea năzuințelor drepte, în hotărârile legilor și regulamentelor. Ni se va putea scrie și cere sfat și pentru orice altfel de nevoi, care nu ar avea legătură directă cu oștile; toate aceste cereri vor fi cercetate de un birou special de oameni cari au învățura legilor și vor primi răspuns în fiecare caz, tot prin foaie, la rubrica intitulată „Poșta Redacției.”

Și astfel, muncind laolaltă cu oamenii luminați și iubitori de popor, adunați în Comitetul „Cultura Poporului” din Cluj, înălțăm să ne alim cu toate puterile minții și sufletului nostru (ca să ajutăm la rădicarea Neamului și consolidarea statului român, prin credință, prin cultură și prin muncă.

Fie ca sfânta zi a învierii Domnului nostru Iisus Hristos, în care această foaie vede pentru întâia oară lumina, să fie o bună prevestire pentru munca patriotică la care ne punem!

Fie ca această foaie să adune în jurul ei și a idealului ce urmărim, în aceeași credință și labire de Rege, Patrie și Neam pe toți cei cari, ca și noi, cred în înflorirea și în viitorul acestui Neam cu aceeași țară și convingere cu care apostolii au crezut în cuvântul Mântuitorului!

24 IV. 1921.

General de divizie:
N. Petala.

Iar azi, când așezarea țării pe temelii din ce în ce mai trainice cere o muncă nouă și răbdătoare, tot în această unire a tuturor, stă nădejdea bunilor Români.

Dar tocmai această putere a poporului Românesc, este de câtva timp ținta loviturilor vrăjmașilor noștri. — Ei, cari au înțeles, că prin unirea noastră, ne-am înzecit puterile, și că din această a noastră unire, a născut înfrângerea lor, caută acum, prin orice mijloace să arunce sămânța vrăjbei și a neîncrederii între noi. Și această sămânță de ură, ei o stre-

coară încet, ca o otravă ucigătoare în sufletele celor mai slabi și nehotărâți dintre voi, cari apoi fără să-și dea seama ceace faptuiesc, devin uneltele lor împotriva țării și a fraților.

Sub înfașșările cele mai ispititoare, și amestecate de cugete, aceste unelte vrăjmașe vorbesc de frăție între popoare, sau de „internaționalism” de „libertate” desăvârșită și de „egalitate” între toți, mergând până la bolșevism. — Și astfel fără a le înțelege și denaturând rostul adevărat al Frăției între Popoare, al Libertății și al ega-

lității, ei propovăduiesc în adevăr, numai frăția cu dușmanul și ura între noi! . . .

Vom căuta în viitor rând pe rând, să arătăm aceste uneltiri viclene și primejdioase, și vom face aceasta pentru a arată încă odată ce însemnătate are unirea tuturor pentru binele țării, prin însăși teama pe care o inspiră vrăjmașilor noștri legătura de încredere ce există între toți muncitorii români, intelectuali, meseriași, sau săteni.

Pentru binele Patriei, decît toți muncitorii laolaltă!

Vintilă Pet.

Cătră cărturarii Satelor

Cel ce scrie aceste rânduri e un cărturar de la oraș, profesor de la Universitatea din București; ea unul din întemeetorii „Ligii” pentru unitatea culturală a Românilor și un luptător pentru îmbunătățirea stării materiale și morale a cărturarilor de la sate, din care se trage și în care el vede pârghia cea mai puternică pentru rădicarea României celei nouă.

„România Nouă” începe din anul cel mai nenorocit prin care a trecut vreodată neamul nostru, din 1917. Atunci, amenințați de vrăjmașii ce ocupaseră Oltenia, Muntenia și Dobrogea, retrași în Moldova unde de-abia ne puteam trage sufletul, și având în mijlocul nostru sute de mii de Ruși care voiau să ne strice țara cum începuse să și-o strice pe-aclor, — atunci s'a dat țării nouă Constituțiune sub care trăim astăzi și care schimbă cu desăvâr-

șire rostul de cărmuire al neamului nostru.

Până în 1917 țara era cărmuită cu deosebire de marii proprietari de pământ. Ei erau la cârmă țării, urmașii vechii boerimi, care, luptând cu tot felul de greutăți putuse să ne păstreze o țară neatârnată, cu legea pământului nostru, cu legea noastră creștinească și cu limba noastră românească. În acest an grozav s'a văzut cum ostasul țaran, îndurând foamea, setea și boalele, în tranșele noroioase, își făcea pieptul zid în contra dușmanului. S'a văzut că ostașul, țaran este nădejdea de azi și de mâine a țării!!

Și atunci s'a făcut dreptatea cea mare prin care România s'a pus pe alte temelii.

În 1917, prin indemnul viu al M. S. Regele, proprietarii mari, care erau deputați și senatori, se învoiesc să voteze nouă Constituțiune. Prin nouă Constituțiune

proprietarii mari dau preptul Statului să le exproprieze moștile pentruca apoi Statul să le împartă țaranilor lipsiti de pământ. Tot prin această Constituțiune, se dă tuturor cetățenilor, țaran și muncitor, dreptul de vot — votul universal. Exproprierea și votul universal au fost mari acte de dreptate, pentru țaranul român dându-i se de-aci înainte, puterea de a cărmui această țară, pe care cu atâta vitejie o apărase la Oituz și-avea, mai apoi, s'o apere atât de stralucit la Mărășești.

De la 1917 încoace, dreptul legiuit la cărmuirea țării îl au deci cei mulți, iar ce mulți în România Mare sunt țaranii români. Ei alcătuiesc majoritatea cetățenilor și după îndemnul acestei majorități trebuie, de-aci înainte, să mergă guvernele.

Dar aci stă, pe lângă marea nădejde de propășire a țării, — și o mare îngrijorare. Iar de

această îngrijorare numai cărturarii satelor sunt în stare să ne scape. Numai munca, lumina și devotamentul lor către țară ne-o pot înlătura. Să mă explica.

... A cărmui bine o țară este un lucru greu!

— Cu mintea ta trebuie să te poți ridica de-asupra intereselor mici, dar tocmai pentru aceasta trebuie să cumoști și să simți pe cele mari. Dar interesele mari se leagă cu interesele tuturor țării mari și mici care ne pot fi vrăjmaș sau prietene. Și deci, că să poți guvernarea țara ta, trebuie să știi, să înțelegi și să pătrunzi multe lucruri.

Trebuie să știi cu deamănuntul trecutul țării tale și al țărilor cu care te poți dușmăni sau împrieteni. Trebuie să știi ce e neamul tău azi și încontro trebuie să năzuiescă, și ce sunt celelalte popoare streine și ce năzuințe au care ar ține pe loc, ar da înapoi sau ar stăpâni propriul tău popor. Trebuie să știi firea noastră și firea lor, bogățiile noastre și bogățiile lor, mijloacele noastre financiare și industriale și mijloacele lor, cu alte cuvinte cât suntem de înaintați sau de înapoiați față de ele în toate privințele: în știință și artă, în comerț și meșteșuguri, în agricultură și finanțe în organizație politică și militară. . . Multe se cer unui adevărat cărmuitor și mai mult decât toate experiența: știința pe care ti-o dă lupta politică, ușurința vorbirii și a scrisului, putința de a mânui oamenii spre a-i duce, țara și țara lor, pe calea intereselor înalte ale neamului. . .

Și-acum, întorcându-ne înapoi, să ne întrebăm: oare țărănimea română, având dreptul la puterea cărmurii, va face un lucru bun pentru țară dacă și-ar zice: eu sunt țara, iar voi toți care ați cărmuit-o până acum sunteți niște becnici? Poate țărănimea română așa cum este astăzi, cu 60—70 la sută neștiutori de carte sa ia toată răspunderea conducerii României Mari? Când știm că, fără armata ce păzește hotarele, România n'ar putea azi să fie sigură de ființa ei nouă poate oare țărănimea română să zică: mie nu-mi trebuie nici știința, nici experiența politică a cărmuitorilor de până acum? Poate ea să zică: iau asupra mea toată răspunderea și nu mă ajut de cât de aceia care n'au făcut sau n'au avut dreptul să facă politică până acum, dar care acum, făcând politică, se dă drept pieteni ai mei? Poate țărănimea română să ia azi toată puterea, fără ca să fi dobândit, prin filii ei cei mai destoinici, știința și talentul guvernării?

La aceste întrebări, niciun român de bun simț, cu dor de țară românească, cu dor de lege românească, cu dor de limbă și suflet românesc, nu poate răspunde: „da cu neștiința mea și cu neobșnuința mea în treburile politice, iau toată răspunderea cărmurii!” Ar fi ca și când ostașii noștri de pe front și-ar fi gonit, ca Rușii, ofițerii și generalii, și s'ar fi bătut în piept încumetându-se să se lupte ei singuri cu oștile lui Mackensen! Și o asemenea încumetare, dumneavoastră, cărturarilor satelor, mai bine decât totii puteți cumpani câtă nechipuzință ar cuprinde!

Ce e de făcut atunci?

Un lucru mare — cel mai mare pe care-l cere, țara de la voi, cărturarii satelor și orașelor:

Să cultivăm țărănimea română și s'o facem cât mai repede destoinică să-și îndeplinească marea rol politic pe care i-l-a dat Constituțiunea din 1917.

Dar acest indemn atrage după sine altele, despre care, cu voia Dumneavoastră, voi scrie altădată.

Mihail Dragomirescu,
profesor universitar, Președintele Societății Scriitorilor români și al Federației Corpului Didactic.

EVANGHELIA NOĂSTRĂ

Ce trebuie să știe poporul român

Poporul român trebuie să știe, că lumea este o faptă a lui Dumnezeu și că așa fiind, ea nu poate să trăiască fără rânduiala. Și ei trebuie să știe aceasta cu atât mai mult acum, cu cât sunt mulți dușmani cari, de când s'a făcut România Mare, umblă cu înșelăciuni printre noi, spunându-ne că de acum înainte nu mai trebuie să ne conducă domni, și nu mai trebuie să fie nași, ci trebuie să răsturnăm lucrurile. Acești dușmani voesc ca să ne vadă turburați și slăbiți, pentru ca apoi ei să sară asupra noastră să ne facă robi.

Dar poporul român trebuie să știe că nimic în lume nu este fără rânduială. Domni sunt oamenii cei învățați, iar învățătura este dela Dumnezeu, și ea nu vine oricum ci ea o răsplată a muncii și a vrăstei. Omul înainte de a fi un învățat sau bătrân este neînvățat sau copil. Și ce om cuminte s'ar gândi ca în locul învățatilor sau bătrânilor să punem să ne conducă cei neînvățați sau copii? Și așa este cu tot lucrul. Noi umblăm cu picioarele și judecăm cu capul. Ar fi oare bine să umblăm cu capul și să judecăm cu picioarele?

Dar tot o rânduială este și dragostea de țară. Oamenii pe acest pământ nu trăesc la întâmplare, ci ei sunt orânduți în nași. Dumnezeu le-a dat la fiecare țara lor,

pentru ca acolo ei să-și împlănească datoria, întocmi după cum fiecărui i s'a dat un trap pentru ca prin el să-și fuale sufletul. Așa dar dragostea noastră de România nu poate fi un lucru de nimic pe care îl putem arunca după voia noastră. Ci ea este o lege a lui Dumnezeu. România este locul unde ne-a pus Dumnezeu, ca să ne împlănim datoria pe acest pământ. Noi trebuie s'o iubim mai mult decât viața noastră, pentru că ea este tăcutul însuși al vieții noastre.

Iată ce trebuia să știe poporul român. De aceea, oameni luminați din Cluj s'au gândit că este bine să scoată o foaie a poporului în care să-i arate calea binelui, adică drumul rânduelei, al luminei sau al culturii. Și de aceea această foaie s'a numit *Cultura Poporului*. Oamenii aceștia luminați sunt chiar feciori de-ai poporului cari au învățat carte. Ei nu vor înșela pe părinții lor. Ci vor veni cu dragoste sfântă ca, vorbind unii cu alții, să ne știuim împreună ce este de făcut pentru ca țara noastră să fie tot mai bine, — pentru ca România să fie mare nu numai ca pământ, nu numai ca trup, ci și ca suflet.

Marin Ștefănescu

Profesor la Universitatea din Cluj.

DOR DE BINE...

Sărbătorile Paștelui, cu datinele lui bisericesti și cu cortegiul de învățăminte religioase cari aduc curățenie de suflet și simțire ne dau îndemnuri bune pentru muncă și liniște.

Munca cinstește pe om, nu se prinde însă de omul necinstit, de aceea munca și cinstea stau în strânsă legătură.

În orașe sau sate, munca intelectuală sau manuală, pe lângă ușurarea ce aduce sarcinile comune, — adăogând o piatră la clădirea statului — este și o necesitate trupească. Prin muncă, organele funcționează mai bine și dau viață trupului, iar sufletul se împacă prin munca aducătoare de voe bună și belșug în casa omului.

Parecă vād pe săteanul harnic, plecând din bălătură odată cu primele raze de soare, cu traista pe spinare, și cu tovarășul credincios — cănele cu coada lungă și pletos: intrând în ogrorul lui, la aer curat, și găsește tovarășii de lucru, plugul scormenitor ori secera ascuțită, plecând spicele de grâu ca aurul și privește cum se scutură boabele pline ca o cascadă de bogăție. Seara, când același soare arzător și i-a rămas bun în depărtatul orizont, săteanul obosit de munca zilei, aleargă înapoi spre casă în aceeași tovarășie, lângă familie, care-l primește cu bucurie, cu zâmbetul pe buze și cu blidul plin de hrană.

Atunci se simte mulțumit și se bucură de roadele mucei lui istovitoare.

Parcă vād pe meseriașul, sculat în zorii de zi de fluierul fabricii, luându-și hainele modeste ale muncitorului cinstit, aruncând o ultimă privire în jurul său, cu grija să nu lase vre-o lipsă în casă până la înapoiere, și intră în atelier în tăcerea dlmnței, inspectează mașina, prepară materialul și să afundă în lucrul obositor. Dânsul împletește cununa inventatorului sau omului de știință și completează munca trudită din cabinet, fără de cari, opera ar rămâne pe hârtie, neproductivă. Seara, același fluierat li seopate de la lucru, de la căldura nabușitoare a cuptorului. Zi cu zi se repetă același program, conștient

că și viața lui are o menire, care întărește pentru ziua ce urmează.

Parecă vād pe cărturari, cari și au trudit muntea toată tineretea, cu tot felul de cărți, unii mai norocoși de cât alții, după starea materială a părinților lor, lucrând în laboratorii, studiind adâncimea vieții materiale și scormonind bibliotecile ca să dea culturii ceva nou, ceva folositor. Este un dor adânc la acești învățați de a nascoci și a concura pentru binele omenirii. În țări streine ca și la noi, răsplata acestei munci productive, vine ca o cunună eroică pe fruntea ce ascunde o gândire și o cugetare adâncă.

Astăzi țara, cu atâtea goluri ce ne-a lăsat războiul, are nevoie de toți acești lucrători ai pământului, ai atelierelor, și ai laboratoarelor. Avem nevoie de brațe puternice și muncitoare, și de minți luminate, pentru a desăvârși o operă tragică de consolidare. Către această țară să tindă activitatea tuturor oamenilor cinstiți.

La o parte cu cei cari vântură țara în haine simple sau elegante, cu minciuna pe buze și înșelăciune în suflet, la o parte cu ambițioșii reclamații cari otrăvesc buna credință și sufletul poporului! Aceștia să rămână numai eroii principali din romanele de senzație.

Sfintele Paști, aducătoare de bucurii în casa săracului ca și a bogatului, pretinde îndreptarea păcatosilor.

Aceștia, vor găsi în omenii adăvârat nuncitori și cinstiți, un front de luptă pentru curățirea, înălțarea sufletului omenesc.

Ciobanaș din codru, simplu la port și la cultură muncitor isteț, și tu iscusit învățat modest și scrutător toți aveți același suflet, toți munciți în feul vostru curat și cinstit, cântați frumos împreună doina dulce și plângătoare a singuratății ori, marea cântare a vieții culturale, numai armonia să fie deplină!

Și astfel vom purta în sufletul nostru dorul de a vedea cum viața noastră curge curată ca un isvor limpede și liniștit...

Cluj, 22 April 1921.

Col. Gh. Bacalogu

ISTORIA NEAMULUI ROMÂNESC

Pământul românesc

Pământul, pe care e așezat neamul românesc, par' că a fost anume lăsat de Dzeu ca să fie stăpânit de un singur popor. La mijlocul frumoziei noastre țării se ridică puternica cetate a Transilvaniei sau Ardealului, înconjurată de prin împrejur de munți înalți, din când în când cu câte o spărtură în ei ca tot atâtea părți spre câmpurile cari se întind în fața lor până în Nistru, Dunăre și Tisa. Ceice stăpânește în cetate, trebuie să stăpânească și câmpul din fața ei, ear cel din câmp și în cetate. Altcum e primejdie pentru neam.

Așa este acum, așa a fost și în trecut. În toate istoriile se arată stăpânind pământul românesc Domnii viteji, temelii neamului nostru. Ear după ce acest popor cu inimă de oțel a fost înfrânt de puterea uriașă a Romanilor, neamul neam, care s'a pământit din Daci și coloniștii români, noi Românii de azi, același teritoriu l'a ocupat și-l ocupă și acum.

Adevărat, că în cursul celor dintâi veacuri de după colonizarea romană, poporul care o alcătua de nou, a trebuit să se adăpostească în Carpați în fața povoiului de popoară barbare, unele Germanice, ca Goții, Vandalii, Gepizii, altele slavice, altele turanice, ca Hunii, Bulgarii, Avarii, Ungurii, Cumanii, Pecenegii și Tatarii. Cu timpul se potoliră însă și aceste năvăliri, și Românii încheați într'un neam unitar la adăpostul munților Carpați, coborâtă parte mare de pe platouri spre văile și câmpurile, de unde se refugiaseră străbunii lor.

Pământul cuprins din nou de ei a fost mai întâi Ardealul și coborârile de către meazăzi, apus și răsărit ale Carpaților, apoi numai s'au întins mai departe până lângă cele trei râuri mari, cari formează granița firească a teritorului românesc. Ei s'au organizat curând în voievodate și cnezate, așa că la sosirea neamului turanic al Ungurilor aveau așezămintele lor, rândueala lor de drept românesc, dela care au avut ce să împrumute cei de nou veniți.

Durere însă, că munții Carpați cari au fost adăpostul nostru în curs de câteva veacuri, s'au prefăcut pentru alt rând de veacuri în zid despărțitor de frați. Ungurii au isputit, ca în timp de o sută de ani după ce se așezaseră în Pusta Ungariei, să cuprindă rând pe rând voievodatele românești din Transilvania, dar nu și pe cele din partea de meazăzi și răsărit ale Carpaților. Frații noștri din aceste ținuturi erau încă prea slabi, ca să ne ajute pe cei din Transilvania contra cutropitorilor, dar cu timpul s'au putut îndrăveni, ca să formeze cele două principate: Țara-Românească sau Muntenia și Moldova. Și Doamnei cât au avut de suferit aceste două țări românești din cauza năvălirilor turcești, tătărăști, ungurești și într'o vreme și polone! Din toate au scăpat, mulțumită ajutorului Celui-de-sus și a vredniciei neamului românesc. Caci prin jertfele uriașe aduse mai ales de Românii din România veche, an ajune să ne vedem acum Dacia cea veche eară intrunită în România-Mare și neamul românesc aproape înfreg unit sub Domnia marelui nostru Rege Ferdinand.

Și acum însă au mai rămas Români în afară de granițele României. Gem încă sub jug străin sute de mii dincolo de Nistru în Rusia sălbatecă, alte sute de mii în valea Timocului din Serbia și în Banatul rupt prin înșelăciune dela noi. Mai sunt Români dincolo de Dunăre în Bulgaria, chiar și sub jugul sălbaticilor dela Budapesta

COMORILE GRAIULUI ROMÂNESC

Mihail Eminescu

Marele cântăreț al neamului nostru, Mihail Eminescu s'a născut în 1850 și a murit sărac în 1889, după ce a dat țării sale toată comoara dăruită de Dumnezeu sufletului lui mare.

Om învățat, cu dragoste nesfârșită pentru țară și pentru popor, a scris mult, punând temelie poeziei Românești, înălțând cuvântul și aratând în scrierile lui cât de bogată, de frumoasă și plină de înțelepciune este limba Românească.

Nu trebuie să fie Român care să nu cunoască minunata lui poezie.

Unul din cei mai de seamă filosofi, a dat graiului românesc sărac până la el o duiosie nesfârșită în bogățindul cu vorbe noi și cu gânduri mari.

Mihail Eminescu, nu a scris versuri cari să se potrivească numai când, el a înbrăcat cugetarea, gândurile cele mai înalte, în vorbă frumoasă, și limpede. Numai când a avut ceva de spus, a scris și tot ceea ce a rămas după moartea lui, este temeinic și pentru veșnicie.

Din margaritarele ce ne a dăruit această glorie a neamului nostru, reproducem un fragment la acest număr. Din urarea ce o face poetul țării lui iubite:

Ce-ți doresc eu tie,

Ce-ți doresc eu tie, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Brațele nervoase, arma de țarie,
La trecuți-ți mare, mare vîitor!
Fiarbă vîtu 'n cupe, spunege pocaiul,
Dacă fii-ți mândri aste le nutrește;
Căci rămîne stîncă, deși moare valul,
Dulce Românie, asta fii-o doresc.

Vis de răsbunare, negru ca mormîntul,
Spada ta de sînge dușman fînegînd,
Și deasupra tîrlei future cuvîntul
Vîsul tău de glorie falnic triumfînd,
Spună țamei large steaguri tricolore
Spună ce-i poporul mare românesc,
Cînd s'opriște sacru candidul văltoare,
Dulce Românie, asta fii-o doresc.

Ce-ți doresc eu tie, dulce Românie,
Tîndră mireasă uzată cu amor!
Fii-tăi trăiască numai în frăție
Ca a nașii stele cu a zilei zori,
Viața în vecie, glorie, bucurie,
Arme de țarie, stele române,
Vis de vîitejie, fală și mîndrie,
Dulce Românie, asta fii-o doresc.

MIHAIL EMINESCU.

au mai rămas. Să nu uităm apoi pe frații Români din Macedonia, Albania și Grecia, apoi din Istria, despărții de noi prin neamuri străine.

În vremurile trecute graiul românesc răsuna și în Galiția, unde conduși de cnezii lor căntaseră scăpare de aspirările săcuilor unguri din Transilvania și întemeiaseră aproape o sutăcincizeci de sate. Erau Români și în Moravia lângă Bohemia, unde și acum un finit întreg poartă numele de Valahia, adică România, ear locuitorii Valahii, adică Români. Doinele noastre românești se cântau și în Silezia, în partea de meazănoapte răsărit a Bohemiei, apoi în Slavonia, Bosnia, Dalmația...

V. Alexandri

Scriitorul de seamă, acela ce a cântat vitejiile neamului nostru, a întemeiat teatrul Româneesc și a lăsat comorile poezii populare risipite de a lungul țării în grai viu și în primejdie de a se pierde, Vasile Alexandri este întemeietorul renasterii limbii curate și frumoase, al limbii literare Românești.

O viață frumoasă și îndelungată, în serviciul țării și al scriitorului Româneesc, Vasile Alexandri s'a născut în 1819 și a murit în 1892, încărcat cu glorie și ferici că a văzut țara sa iubită așezată pe noi temelii.

Ei a purtat faima țării sale în streinătate și la lupă de întrecere în re scriitorii de același genă, de dină latină a dobândit înconunarea pentru frumoasa sa poezie: Ginta Latină, dovind astfel că și în Graiul Româneesc se pot spune lucruri nepentore.

Alexandri a scris mult. Din poeziile lui publicăm și noi una din volozul său nemeritor, cîntec al poporului Român, îndemnat la înfrățirea fililor aceleiași patrii, la Unirea tuturor Românilor, îndemnat ce este și visul nostru de aur.

Hora Unirii

Hal să dăm mîna cu mîna
Cel cu inima română
Să învîrtim hora frației
Pe pământul Român ei!

Țara tea din holde piară!
Piară dușmănia 'n țară
Între noi să nu mai fie
De cât flori și omenie!

Mai Munteno, mai vecine
Vină să te prîzi cu mine
Și la viață cu unire,
Și la moarte cu înfrățire!

Unde-i unu, nu-l putere
La nevoi și la durere
Unde-s doi puterea crește,
Și dușmanul nu spo eștel!

Amîndoi suntem de-o mamă
De-o țară și de-o seamă
Ca doi trazi într'o tulpină
Ca doi ochi într'o lumină.

Amîndoi avem un nume
Amîndoi o s'ară 'n lume
Eu și-s frate, tu-mi esti frate,
În noi doi un suflet batel!

Vin la Milcov cu grăbire
Să-l seacă din r'o sorbire
Ca să tîncă drumul mare
Peste-a noastre vechi hotare.

Și să vadă sfîntul soare
Într'o zi de sărbătoare
Pe câmpia Românească!
Hora noastră cea frățească.

V. Alexandri.

Acum au amuțit. Prea se îndepărtară de trupină și buruean străină i-a înăbușit, sfavizându-

Pe ceice trăesc afară de granițele României noastre nu-i voi uita și cu cât vom fi mai vrednici, cu atât mai mult îi vom ajuta.

Eară noi, cei în viață, ne vom arăta vrednici de jertfele mari aduse de strămoși și de cei din timpul de față, dacă nu vom uita că și noi trebuie să aducem jertfe în vreme de pace muncă fără preget pentru binele nostru și al patriei române, ear când dușmanii ne-ar amenința țara, hotărîrea de ne-ar jertfi și noi viața pentru apărarea ei.

Victor Lazăr.

Ce este Societatea „Cultura Poporului“?

În 27 Octombrie 1920, adică în timpul grevei generale de astă toamnă s'a ținut la Reduța din Cluj o mare adunare convocată de d-l Rector al Universității V. Dimitriu și de d-l General de divizie N. Petala. În această adunare s'a hotărât înființarea unei societăți pentru propagandă culturală și patriotică mai ales în simțul muncitorilor dela oraș printru cari nișuram și atunci după cum de bună seamă mai mișună și astăzi destui spioni ai

Comitetul „Culturii Poporului“ ținând sedințe în fiecare săptămână la Universitate, la început Joi, apoi în fiecare Marți a pregătit un plan de lucrare și l-a și înfăptuit fără multă zăbavă. Astfel începură să se țină în fiecare Duminică pentru muncitori în sala Reduței, unde s'a vorbit despre frăția dintre toate tagmele societății, despre muncă, despre începuturile neamului românesc. Artiștii dela operă și dela teatru, deasemenea și corul maestrului G. Dima au făcut ca aceste întruniri să fie cu adevărat înălțătoare, înviorând sufletele.

Din bunăvoința armatei s'a putut face și un cinematograf, care a dat reprezentări gratuite în fiecare Duminică și pe un pret foarte scăzut în alte zile.

Comitetul „Culturii Poporului“ a mers în fabrică și atelier, unde s'au pus în cale serbări și petreceri frumoase, roșându-se cuvântări pentru o mai bună îndrumare a muncitorimii.

Muncitorii au primit cu drag aceste îmbărbătări, căci erau sătui și ei de terorizările conducătorilor roșii, comunisti un-

guri și evrei, cari la dreptul vorbind, erau mai mult spioni de ai lui Horthy decât adevărați socialiști. Comitetul „Culturii Poporului“ nu lucrează numai în Cluj, ci chiar dela începutul activității sale, după întruniri mărețe ce au avut loc la fabrica de tutun și la atelier-rele CFR, din Cluj, a mers la Ocna-Dezului, la Satu-Mare, la Baia-Mare, la Turda, la Deva.

Printre muncitorii a prins putere mișcarea de a se desrobi de sub teroarea sindicatelor comuniste și de a se uni în sindicate naționale, înțelegând, că în bună frăție cu celelalte structuri sociale, mai mult bine vor putea face muncitorimii, decât prin război și ură față cu toata lumea. La fabrica de tutun din Cluj a fost o sărbătoare cu deosebire măreață cu prilejul decorării mai multor muncitorime, între cari și unele ungueroici, cari s'au urâtat cu credință și cu tragere de inimă pentru muncă. Pentru întrunirea din Ocna-Dezului s'a tipărit și o foaie ocazională „Înfrățirea muncitorilor“.

„Cultura Poporului“ a pus în cale și cursuri gratuite pentru învățarea limbii românești.

Acum comitetul „Culturii Poporului“ se ocupă și această săptămână pe săptămână, în toamnă pentru trebuințele sătenilor ca și ale muncitorilor dela orașe.

Să vădă și voi, ca de aci înainte activitatea „Culturii Poporului“ va fi și mai bogată.

Din roadele de până aci se vede că sămânța a fost aruncată în pământ bun și cel cari au muncit cu dragoste de neam și de țară pot avea mângâierea, că n'au muncit în zădar. Altă răsplătă ei nu vreau.

Lucian Boțcaș.

o recăștigăm după ce am pierdut-o prin vro boală oarecare, vom începe seria acestor articole cu *Igiena*, care ne arată cum să ne păzim această scumpă comoară a vieții.

Igiena caută să ajungă la această limită, adică la păstrarea și întărirea sănătății prin două căi deosebite: *științifică și practică*. Igiena *științifică* caută ce-ace este și ce-ace poate fi stricător sănătății; ea să silește să statornicească toate condițiunile, toate împrejurările cele mai prielnice pentru ca omul să înainteze, să prospereze; iar igiena *practică* are ca țintă să ne deie mijloacele și să ne arate regulile pentru a ocoli primejdiile cari amenință sănătatea omului și a face ca organismul nostru să fie cât să poate mai rezistent, mai răbduriu. Rezultata tuturor năzuințelor și silințelor acestora calcătuesc ce-ace să chiamă *igienă*.

Igiena cuprinde în localitatea *igiena publică*, adică totalitatea măsurilor igienice luate de o comunitate de oameni pentru folosul și binele obșteșc, căci omul singuratic n'are întotdeauna putința de a se apăra de boale sau de a realiza condițiunile cele mai prielnice dezvoltării corpului său. Omul poate foarte bine să poarte îmbrăcăminte care să-l pună la adăpost de vremuri rele, să se hrănească cât trebuie și cât să poată de bine, etc., dar el cu mijloacele lui singuratic, nu este destoinic de a împedeca ca aerul pe care îl respiră să nu fie murdar, infectat, ca apa pe care o bea și cu care își pregătește mâncarea să fie murdară, infectată de vecinul său, nici nu are destulă putere de a nimici primejdia care vine, atât pentru sine cât și pentru binele obșteșc, din amestecul prea strâns și fără rănduială al oamenilor. Toate acestea se țin de datoria *igienii publice*, acărui poveste datează din cele mai depărtate vremuri. Înainte de toate omul trebuie să aibă un organism sănătos și cunoștința acestui fapt l'a pus pe calea să ocotească tot ce-ace poate fi stricător corpului său și să caute ce-ace poate înlesni dezvoltarea normală și păstrarea acestui corp. Aceste silințe, bine înțelese, au fost întotdeauna în legătură cu cunoștința ce o avea despre organismul omeșc și despre ce-ace îi poate fi stricător.

Igiena a devenit știință numai din momentul în care științele naturale, și mai cu samă botanica, chimia și fizica s'au dezvoltat îndejung, după ce fiziologia a început să răspândească cunoștințe mai exacte asupra funcționării organismului omeșc. Măjuntă lucrărilor oamenilor învățați din veacul trecut și în deosebi ale lui Petenkofer *igiena* a făcut mari progrese. Acest învățat a studiat în mod amănunțit mediul în care trăiește omul, adică *aerul, apa și solul* (pământul), apoi *îmbrăcăminte și locuința*, cercetând influința lor asupra organismului omeșc cu scopul de a ști pe deoparte ce-ace trebuie căutat pentru binele său, și pe de altă parte ce-ace trebuie ocolit ca fiind vătămător. El a lămurit toate părțile *igienii publice și private*, precizând chestiunile prin cercetări experimentale îngrijite și răspândind faptele căștigate sub formă de aplicațiuni practice. După el au venit învățații Pasteur și Koch cu cercetările lor adânci, dându-ne cunoștințe adevărate despre *microbi* vegetale foarte mici, nevăzute dintre cari unii sunt cei mai buni și folositori pretinți ai omului, cum sunt *microbi fermentațiunilor*,

cari ne dau oțetul din vin, etc., și ai *putrefacțiunilor*, cari descompun vegetalele și animalele după moartea lor redând naturii elementele lor esențiale pentru ca ea să crezeze filie nouă, ei fac să circule materia în lume, împedecând viața de a să stânge; iar alții sunt cei mai cumpliti dușmani sau răufacători ai lui, cum sunt *microbi* producători de boale și cari să numesc *patogeni*.

Pentru ca omul să poată lupta cu succes, ce-ace este tocmai scopul *igienii*, trebuia ca el să cunoască cât să poată mai bine *microbi* producători de boale (patogeni) și mulțimea metodelor bacteriologice, perfecționate de Pasteur, precum și progresele botanice și perfecționării microscopelor am ajras să cunoaștem agenții boalelor molipsitoare (epidemic) celor mai înfricoșate și a celor mai răspândite, dându-ne samă de natura lor. Prin această s'a pus temelie traică acelei părți a *igienii* care să ocupă cu apărarea de boalele infecțioase (molipsitoare), care omoară aproape jumătate din omenire.

Importanța *igienii*, atât a celei publice cât și a celei private, a crescut în timpul din urmă foarte mult și numeroasă cercetări statistice ne arată că progresele îndeplinite cu privire la *apa de beat* și la *curățenia orașelor* au dat rezultate minunate micșorând mortalitatea și paralel cu aceasta *morbiditatea* (mai puțin morții și mai puțin oameni bolnavi). Mulțumită *igienii* atât omul

slab, care dispune astăzi de mai multe mijloace de luptă pentru tr'u, cât și omul voinic, care este păzit de b al le molipsitoare, pot să ajungă la adanci bătrânețe.

Din cele zise până aci pe scurt să poată vedea cât de întins este ogorul *igienii* și pentru înlesnirea învățării ea să împarte în *igienă generală, specială și publică*. *Igiena generală* ne arată legăturile omului cu agenții sub puterea cărora trebuie să trăiească, oricare ar fi condițiunile lui de trau, cum sunt: *aerul și aeristrea, apa, hrana* (alimentele), *b u urile, locuința, îmbrăcăminte, băile, idroterapia, exercițiul, gimnastica, somnul*, etc. *Igiena specială* pune în legătura aceste condițiune cu *etatea* (vrăsta), și aci vom vorbi despre *igiena omului după etate* (*copilăria, adolescența, etatea adultă și bătrânețe*), cu *secul* cu *modul de viață* și cu *oarecari părți ale corpului* (ochiul, ureche, dinți, etc.) *Igiena publică* are de scop asigurarea sănătății populațiunilor în totalitatea lor, prin luarea de măsuri petrivite pentru a prelătampina întinderea molimilor (epidemiilor), cum sunt: *colera, ciuma, tifosul, etc.*, și a supraveghia fraudele cari pot face periculoase substanțele alimentare (de hrană) și altele.

Eu voi începe cu *igiena specială* și în numărul viitor voi vorbi despre: *igiena omului după etate*. În special despre *igiena primel copilării*.

Dr. Vasile Bianu
Medic colonel în rezervă.

Sărmanul lup

Lupul este născut din fire pentru jaf și hoție. Atâtea vieți stinse de lup și atâtea blesteme contra acestui animal sângeros! Dar pentru lup ar fi o lege de neînțeleș și o nedreptate care strigă răspăfire la cer, dacă l'ai opri dela hoție și dela meșteșugul lui de ucigaș, căci el nu poate trăi nici cu câmpul verde, nici cu codrul plin de viață. Năravul lupului este moștenit dela părinți și dela strămoși; au trebuit multe sute de ani până când s'a înrădăcinat în lup meșteșugul de a ucide. Sărmanul lup, cu toate că e ocărit și huiduit de toată lumea, dobitoc de omenie nu poate fi căci așa l'a lăsat Dumnezeu pe pământ: să fie spaima tuturor viețâșilor.

Avem în zilele noastre lupii cu două picioare, atât la sate cât și la orașe.

Acești lupi se pomenesc deasemenea cu firea lor formată în cursul multor veacuri și întocmai ca și lupul nu își pot schimba năravul la repezeală.

S'au deprins în sute de ani a *asupri* și a *jăfui* drepturile la viață ale altor popoare.

Acești lupi au jăfuit și au hoțit sute de ani drepturile cele mai sfinte ale fiecărui om și anume *dreptul la limba mamei sale* și dreptul de a fi liber pe pământul și în casa sa. Acești lupi, cari până mai alaltăieri aveau chiar și dreptul la mireasa fecioară, care mai înainte de a-și începe datoriile de soție trebuia să se supună pofțelor lupilor, — *nelinițesc astăzi satele și orașele prin oamenii lor plățți* fiindcă lumea nouă românească îi oprește dela jaful și hoția lor deprinsă sute de ani.

I-i găsim și astăzi trăind din jaful de ieri, i-i găsim la orașe, unde noi n'am putut ajunge, căci nici chiar industriaș ori negustor românul nostru nu putea fi.

Sărmanilor lupi nu le place nimic din ce le dă România Mare; nu, fiindcă lor le trebuie domnia

și jaful de ieri. Dreptatea nu le place, fiindcă ei nu pot să trăiască altfel, decât stăpânind și poruncind. Ajutorarea, luminarea și înălțarea în dreptul a celor mulți, oropsiți de dănși nu le place; fiindcă lupul vrea să se știe tare numai pe sine, iar prada trebuie să rămână veșnic slabă și becișnică pentru a o putea sfășia fără împotrivire.

Egalitatea și frățioarea nu-i place lupului, căci orice vietate în ochii lui trăiește numai cu scopul de a-și jerfi sângele și pielea pentru săturarea lupilor născuși spre hoție. Noi Românii nu ne-am născut de a fi asupritori, deci nici nu vom putea fi nici când, dar trebuie să fim băgători de seamă, ca să știm stăpâni ce e al altora: *pământul strămoșesc*, pe care l'am putut recăștiga în stăpânirea noastră dar l'am căpătat stors de vlagă și jăfuit de putere.

Toată puterea de viață o vedem și astăzi în mâinile lupilor. Noi nu facem nici atâtea să le luăm cea ce au jăfuit în sute de ani de arândul. Totuși, dacă li vedem nelinițiti, urlând printre țărani noștri și îngărușându-se în bogățiile orașelor stoarse tot din vlagă poporului nostru, trebuie să le spunem, că deacum aci între noi ori se vor deprinde la o viață dreaptă și egală, adică deopotrivă pentru toți, ori se vor întăni cu *săcurea și cu sapa țăranelui român* căci urlatui lor e vorba lupului față de miel de ar fi cât de dulce.

Iar cei cari nu vor să trăiască astfel, n'au decât să plece până vor mai găsi o țară fără stăpâni, în care să poată face ce au jăfuit și la noi atâtea veacuri: jaf și nedreptate.

Sărmanii lupi! Știm, că le cerem lucru mare și că pe mulți dintre dănși ai așteaptă pribegia, fiindcă năravul nu și-l vor putea schimba și nu se vor înșăpa odată cu capul cu noua stare de lucrari.

A. Domide

IGIENA SI MEDICINA POPULARA

Domnul general de divizie N. Petala, este sufletul care iubeste așa de mult poporul românesc, după cum a dovedit-o în timpul marelei și sfântului nostru războiu de înfrăgire, luptând cu viteje în fruntea bravilor noștri ostași pentru înfăptuirea *României Mari*, și după cum o dovedește și acum în timp de pace prin o muncă neobosită și statornică întru organizarea și consolidarea mândrului nostru Stat național, precum și pentru binele obșteșc al poporului, țărani și muncitori, a binevoit a-mi oferi mie această rubrică de mare folos pentru cetitori, sub numele de: *Igiena și medicina populară*.

Am primit cu plăcere această ușoară sarcină, și în cursul zilei de aceleași bune simțiment: față de iubitul nostru neam românesc, și mai ales față de cel din Ardeal, al cărui fiu sunt. Drept aceea voia începe chiar din primul număr al „Culturii Poporului“ a publica un lung șir de articole, scrise pe înțelesul tuturor, în care voi vorbi mai întâiu despre *Igienă*, care ne învață cum să ne păstrăm și să ne întărim *sănătatea*, apoi despre *Medicină*, care este arta sau meșteșugul de a vindeca, arătând mijloacele de a recăștiga *sănătatea* pierdută în caz de îmbolnăvire și pentru aceasta voi vorbi în fiecare număr despre o boală, având în vedere, bine înțeles, numai boalele de care suferă mai mult poporul nostru.

Cuvântul *Igienă* vine dela gre-

cescul *hygieia*, care înseamnă *sănătate*. Temelia *igienii* este cunoașterea amănunțită a trupului omeșc precum și a tuturor lucrurilor ce se întâmplă în lumea din afară și cari pot să albe înfrăușe asupra lui. Scopul *igienii* este de a *păstra și înălța sănătatea*.

Sănătatea vine dela cuvântul latinesc *santitas*, care este tot una cu cuvântul grecesc *hygieia* după cum am zis mai sus. Să numește *sănătate* starea corpului sau a trupului nostru în care toate slujbele (funcțiunile) să îndeplinesc cu ușurință și în mod regulat. *Sănătatea* este echilibrul sau cumpăna dreaptă dintre toate organele, întreținută astfel încât fiecare organ să-și îndeplinească cum trebuie slujba lui, așa că nici unul să nu rămie înapoi în această slujbă-nici să nu lucreze mai mult de cât este de trebuință. Cuvintele înțelepte ale lui Iuvenal: *meis sana in corpore sano*, adică *minte sănătoasă în corp sănătos* ne arată cât de strâns este legătura între sufletul și trupul nostru, că o minte sănătoasă nu se poate adăposti decât într'un trup sănătos. și prin urmare *cât de mult trebuie să ne păzim sănătatea*. Nu mă voi încumeta să descriu *sănătatea*, este de ajuns să spun că în această stare fericită a organismului omului total este la locul său, totul este bine constituit și totul funcționează în mod regulat. Și fiindcă este mai ușor să păstrăm *sănătatea* decât să

Frate soldat

Vei fi având și tu necazuri, cum să nu le ai?

Te vor fi bătând și pe tine gânduri multe, cum să nu te bată și vei fi având și tu suflul, cum să nu-l ai?

Și necazurile tale sânt mari, mari de tot, ba nu ți-a scuturat bine mondrul, ba s'a supărat domnul Caporal că n'ai văcut bine bocancul și foc s'a făcut și domnul Plotonier că n'ai întins ceareceaful pe pat să bată toba pe el. Te-ai certat, și tu rusinat ți-ai plecat ochii, și ai oțtat albine din fundul inimei, și pe ferite ți-ai sters o lacrimă de pe gene.

Și dorurile te-au cuprins, și dorul are arsita mai tare ca necazul, și dorul apasă mai greu de cât ciuda. Căpșul măioei tale ți-a răsărit în mînt și parcă simțita-i mîna ei mîngîndu-ți fruntea, anzita-i glasul ei domol vorbindu-ți dulce văzuta-i, ochii ei cercetați umărindu-ți calea ca în ziua de plecare. Și la plecarea ta te-au petrecut și alții ochi, mai vii și mai frumoși, ți e dor de ei, ți vezi mereu și n'ai mai uită de loc, de loc. Seara când stingerea a sînat, când te-ai întins trudit cu gând de somn din ungherul întunecos, răsar ochii frumoși și dorul de draga ta cu ochii vii ce luminează în noaptea, de chimă și gândurile te prind, robindu-ți odihna.

Gîndurile apasă mai greu de cât dorul.

Și ai vrea să fugi atunci, să te întorci în satul tău unde cei dragi te așteaptă, ai vrea să nu mai ai necazul ce-ți țură limitea, ai vrea să nu mai faci armată, în care ți e atât de greu. Și te chină, te svârcolești, te sbată, și abea târziu adormi.

Trîmbița în zorii zilei sună destăptarea. În dormitor se trezesc teamat de gîsură, se deslănesc răs și glumă, iar pe alecări șueră vre-o înjurătură. Geamurile se deschid, răcoarea dimineții, te înviează și domnul sergent parcă altul de cum îl știi, cânta un cântec de moroc.

— Măi frate meu care ai o țigară? întrebă și domnul Caporal, cătînd spre tine. Ia-i întins tabacherea și domnul Caporal sucindu-și multumit țigara, te-a poftit și pe tine să-ți sucești una.

Ați eșit cu toți în curte. Te-ai uitat în jurul tău, ai văzut flăcăi și alte companii, nu ți păreau streini, ai început să grăiești cu ei, și ați vorbit de aceleași amintiri, de aceleași bucurii, de aceleași ioc, de parcă erați din același sat.

Și necazurile le-ai uitat, și dorurile sau liniștit și gândurile nu ți-au mai fost povară și suflul tău, era parcă alt suflul.

— De unde ești măi camarade, te-a întrebă unul.

— Si-ai spus. Si-ai întrebat și tu și ți-au răspuns și ei.

— Eu sînt din Bihor din Câmpeni. Satul meu e lângă Nistru pe lângă Cahul ți-a răspuns altul. Eu din Valea Marcului din Mehedinți vorbi încă unul, și ea crescut-am la Enigea lângă mare te deslăși altul.

Iar tu, parcă ai văzut satele lor, parcă ai trăit în ele, parcă ai mai vorbit cu ei și te-ai jucat în copilăria ta. Nu ți au părut streini, și chipurile lor ce socoteai că nu le cunosti, ți păreau chipurile tovarășilor tăi din sat, și vorba lor, era vorba ta și gândurile lor erau gândurile tale.

Te-au deslășit apoi mai bine. Basarabeanul ți-a povestit amarul copilăriei lui în stăpînire-rea unui neam strein.

Ardeleanul a vorbit de faică-său spînzurat de Unguri pe vremuri, cel din lângă Mare ți-a istorisit cum le furau vittele Bulgarilor și tu te-ai minunat, cum de oarecînd așa vorbesc aceleași grai cu tine.

Și necazurile tale au plăt, și dorul nu mai te-a frămîntat și gândurile tale s'au amestecat cu gândurile lor și suflul tău, a bătut la fel, cu suflul lor.

Și ați deslășit cu toții că satele tuturora sânt în cuprinsul aceleiași țări, că fugii strein s'a scuturat, că voi toți frați buni sînteți fiii aceluiași neam. Și bucuria v'a cuprins.

Un fior v'a cutremurat pe toți. Cel cel fusese părintele spînzurat de Unguri, s'a intristat și-a plecat capul și parcă a plîns. De ce să fi plîns!

N'ai înțeles de cât târziu când flăcaul ți-a deslășit gîndul:

— Se vor mai întoarce stăpînirile streine în plăsurile noastre?

V'ați înfiorat cu toții și gândurile tuturora s'au topit în același gînd, și suflurile voastre înfrățindu-se într'un singur sufl, v'au atînat necazurile voastre mărunte și într'un singur glas a ți isbucit cu toții:

„Nu, nu, nici odată!”

Cînd a sunat adunarea ați alergat cu toții, înțelegînd marelui necazul nu s'a mai abătut în reea voastră chemare.

Suflul tău, dorul de cei dragi ai tăi, învăns de alt dor i-a dat loc de cîntec în suflul tău și un gînd nou un gînd înțelegător, că ai o chemare mai sfîntă să pazești încheierea neamului tău întreg, al țării tale în care s'au adunat toți frații ți-a strecurat în suflet mîndria de a fi și tu de streaje.

Și în mîntea ta, satul tău și-a mărit cuprinsul, și în suflul tău a tremurat gîndul că țara e a ta, și tu ești ales, între aleși.

Și așa, frate soldat, în locul necazurilor tale mărunte de care zîmbesii acuma, sălăluiești în suflul tău bucuria și mîndria de a fi soldat.

Mator V. Chiru.

Datinile, Credințele și Glumele Poporului

Ouăle roșii.

Ouăle roșii sunt bucuria cea mai mare de Paști pentru copii, ca și pentru tot creștinul. Oamenii mai în vîrstă amintindu-și anul, copilăriei în legătură cu sărbătoarea Învierii, își vor aduce aminte, în primul rînd, de ouăle roșii.

Datina e veche, și era cunoscută încă înainte de venirea Mîntuitorului la unele popoare păgâne din răsărit. Egiptenii și Perșii, cu prilejul anului nou, pe care îl sărbătoreau la începutul primăverii, își trimiteau daruri, zaharicale și ouă roșii. Aceste înșămnau urarea pentru belșug și viață îndelungată. Același obicei se află la vechii Greci, Gali, Romani și chiar la popoarele vechi din America.

Creștinii au luat și ei această datină dela popoarele conlocuitoare, și cum Paștile se prăznuiesc totdeauna primăvara, au adus-o în legătură cu cel mai mare praznic al bisericii noastre. Astfel ouăle roșii, au ajuns a

face o parte înșămnață din obiceiurile și bucuriile împreunate cu sărbătorearea Învierii.

Credințele poporului nostru au creiat cele mai frumoase legende în legătură cu originea ouălor roșii.

În una se spune, cum jidanii au alergat după Maica Domnului să o prindă, pe cînd era cu Fiul în brațe, dar ea a luat ouă roșii și le-a aruncat în urma ei jidovii, lăcomind la ouă, se opriau și le ridicau, și așa Maica Domnului, a avut răgaz să scape. În alta se spune cum jidanii au voit să-l ucidă pe Mîntuitorul cu pietre. Hristos atunci a binecuvîntat pietrele, cari s'au prefăcut în ouă roșii. Jidovii s'au speriat și au rupt-o la fugă.

În o altă legendă se povestește, cum jidovii, după răstignirea Mîntuitorului, s'au adunat la un uspăț de bucurie, avînd pe masă, un blîd cu zamă, carne de cocoș, și mai multe ouă fierte. Cum petreceau ei unuia îl veni în mîntea că învîțătorul a spus învîțăcelor lui, că va învia din morți. Atunci căpetenia lor a strigat din fruntea mesei, rîzînd:

„Atunci va învia Hristos, cînd va învia cocoul cel-nîmăcăm-acum, și cînd aceste ouă fierte se vor prefăce în roșii!” Dar n'apucă bine se rostescă vorba, toate ouăle se făcuseră îndată roșii, iar cocoul, sărînd din blîd. Începu a cînta. Jidovii au luat-o la fugă, care în cotro, înspăimîntați.

Dar cea mai frumoasă din aceste legende, în cari ouăle se înroșesc prlu chiar sîngele Mîntuitorului, vîrsat pe lemna crucii, o aflăm la Sim. Fl. Marian, în cartea „Sărbătorile la Români” III. Pag. 17—18 după cum urmează:

Zice, că pe cînd se afla Domnul nostru Isus Hristos răstignit pe cruce și pe cînd nelmpăcații săi dușmani îl năcăjeau și îl batjocureau în tot chipul, Maica Domnului, ca maică, făcîndu-i-se milă de fiul său, luă o coșară plină de ouă, se duse cu ea la jidovi și închinîndu-li-o, îi rugă să înceteze a-l chinui și năcăji mai mult.

Răutăcioșii și nelndurații jidovi însă, în loc s'o asculte, să li-se facă și lor milă de Isus și să înceteze, începură a-l batjocuri și mai tare. Iar cînd Isus ceru să-i dea apă de beat, ei îl deteră în batjocură oțet și urzici.

Maica Domnului, vîzînd aceasta, puse coșarca cu oale lângă cruce și începu a plînge în hohot, de se cutremura cămașa depe dînsa.

Stînd coșarca lângă cruce și curgînd din mîntele și picioarele lui Isus sîngele și roșii, în scurt timp o parte din ouăle căte se aflau întrinsa se înproșcară și se înpeștrîră; iar o parte se umplușă așa de tare de sînge, că se făcură toate roșii, ca și cînd ar fi fost vîpsite.

Domnul nostru Isus Hristos, vîzînd că ouăle s'au umplut de sînge, își aruncă privirile sale către cei ce se aflau de față și le zise:

„De acum înainte să faceți și voi ouă roșii și înpeștrîte întru aducere aminte de răstignirea mea, după cum am făcut și eu astăzi.”

Dupăce a învîiat Domnul nostru Isus Hristos, Maica Domnului a fost cea dintîi, care a făcut ouă roșii și pasecă și mergînd plină de bucurie cu dînsese, ca să-l vadă pe fiul său, fiecărui om, pe care îl întîlnia, îi zicea: „Hristos a învîiat!” și îi dăruia căte un ou roșu și căte o păscuță.

Și de atunci încoace au început apoi oamenii a face ouă roșii și înpeștrîte de Paști.

Se întrebîntează și oă în galben, verde, albastru, negru și alte culori, dar această datină e înprumutată în mare parte dela străini, rămînînd la poporul nostru ouăle roșii cele mai tubite. Culorile aceste se pregătesc acasă, din diferite plante, pe cari Românele noastre le știu pregătii cu mare meșteșug. Ouăle se încrestează (înpeștrîtează) pe unele locuri, cu mare măestrie, cu felurite desemnuri: crucea românească, crucea rusească, brîul popii, vîrtelnița, suveica,

furca de tors, scara, floarea Paștilor, frunza bradului, grăul câmpului, flînterul ciobanului, fierul plugului șcl.

La ciocnirea ouălor, cel ce ciocnește oul spune: „Hristos a învîiat!” iar cel ce ține oul răspunde: „Adevărat c'a învîiat!” În ziua întîlu de Paști se ciocnește numai cap cu cap. A doua zi se poate ciocni și cap cu dos, iar în cete următoare și dos cu dos, sau coastă cu coastă.

Al. C.

CRONICA SAPTAMANEI

In Tară.

Parlamentul.

Din cauza sărbătorilor Camera și Senatul nu vor ținea ședințe până la 18 Mai.

După vacanțe se vor urma dezbaterile asupra reformei agrare, și asupra proiectelor financiare.

Pregătiri pentru sărbătoarea încoronării.

Comitetul însărcinat cu întocmirea programului încoronării, care se știe că va avea loc la Alba-Iulia, s'a înțeles cu Comisiunea monumentelor istorice și au hotărât împreună, să se clădească din nou biserica și mănăstirea lui Mihai Viteazul din Alba-Iulia. Fiindcă biserica nu s'ar mai putea face întocmai cum a fost pe vremea marelui Domn, s'a hotărât să se face după chipul și asemănarea bisericii domnești din Târgoviște, înconjurată de o mănăstire, cu o clopotiță la intrare, iar deasupra chililor mănăstirii să se facă încăperi pentru un muzeu.

Biserica însăși va costa 5 milioane de Lei, rămînînd să se mai cheltuiască 4 milioane pentru umplerea șanțurilor, pentru deschiderea unei pieși și alte lucrări de înfrumusețare a locului din preajma bisericii. Lucrarea va trebui să se dea gata în câteva luni.

Avem încredere în oamenii pricepători și buni patrioți, cari se găsesc în fruntea lucrărilor și să nădăduim, că vor izbuti, cu o înțeleaptă economie, să se facă o biserică vrednică de însemnătatea încoronării întîlului Rege al tuturor Românilor.

Consilieri ardeleni pelângă ministeriile din București.

Odată cu numirea d-lui P. Goza ca ministru al Ardealului, au fost numiți pelângă toate celelalte ministere căte un deputat, cu a cărui consimțire vor trebui să se ia pe vîtor toate măsurile, precum și numirile de funcționari pentru Ardeal. Lista acestor consilieri-deputați este următoarea: Iosif Boca la justiție, maiorul Vurvelas la război, Gh. Tulbure la culte, O. Prie la instrucție, Liviu Ghîzezan la domenii, Prof. I. Ursu la externe, Musceleanu la industrie și comerț, Ioan Jacob la agricultură, C. Bucșan la interne, E. Costina la comunicații, I. Beu la finanțe, Inginer Simu la lucrările publice.

Reluarea lucrului în fabricile din Transilvania.

Din diferite pricini, pentru neînțînirile lucrătorilor de multe ori rău povățuiri fie din lipsa materialelor, sau pentru că se lucra cu mari pierderi, lucrul încetase în mai multe fabrici din Transilvania și chiar în unele fabrici și întreprinderi ale statului.

Di Tănăsescu, Directorul General de Interne din Cluj, însoțit de dl I. Cosma procuror general au cercetat această stare de lucruri la minele de aur din Brad, la fabricile din Turda și la topitoarele de fier din Hunedoara,

Sau luat măsuri, ca lucrătorii să nu stea fără lucru. În deosebi la Hunedoara și la Brad s'au trimis de către Stat câteva milioane de

Lei pentru plățile lucrătorilor și se vor da și vagoanele trebuțoase pentru transporturile fabricilor.

In străinătate.

Aliatri nostri împotriva aliptrii Austriei la Germania.

În Austria prinde putere mișcarea pentru alipirea acestel țări la Germania. Antanta a amenințat, că dacă nu se va potoli această mișcare, nu va mai trimite nici hrană, nici altfel de ajutoare Austriei, Gazetele austriace, precum și oamenii politici ai Austriei se plîng, că din partea Antantei li-ar veni mai multe fâgădueli, decât ajutoare de fapt și astfel stînd lucrurile, să nu se mire nimenei, dacă Austria își va căuta scăparea în unirea cu Germania, neputînd trăi singură o țară mică, pușin roditoare, în care oamenii mor de foame și care are datorii de cincizeci de miliarde, sau și mai mult.

Acuzarea guvernului bulgare, care au fost sub Radoslavoff și Daneff.

Adunarea națională bulgară a hotărât darea în judecată a fostului guvern Radoslavoff, pentru că a împins țara în război alături de puterile centrale.

Un deputat a cerut să fie acuzat și fostul guvern al lui Daneff; dar față cu acesta nu sa luat nici o hotărîre.

Plata datoriei de război din partea Germaniei.

Nu se mai isprăvesc frămîntările dintre guvernele aliaților, în primul rînd dintre Franța și Anglia de o parte și guvernul german de altă parte din pricina plăților ce ar avea de făcut Germania la 1 Mai. Germania a plătit 8 miliarde din 20, și umblă acum cu tot felul de propuneri ca să scape de plata restului. Regimentele franceze stau gata, ca să ocupe militarmente valea Ruhr, care este plină de fabrici și mine, în cazul cînd Germania n'ar plăti. Partea de loc ce ar urma să fie ocupate e 25 kilometri în lățime și 75 km. în lungime, mai mult decît dela Predeal la Ploesșu Aliații au mai cerut, ca Germania să strîmte aurul băncei naționale germane în teritoriul german ocupat de aliați, ca să-l aibă drept cheazăsie; dar Germania nici asta n'o vrea odată cu capul.

Sămbătă urma să se întîlnească ministrul-președinte al Angliei și cu președintele Franței, ca să azece e de făcut. După părerile unor gazete guvernul englezesc ar fi mai îngăduitor, dacă ar putea să câștige din nou foloase pentru negoșul englezesc. Franța însă cere ca Germania să plătească.

Războiul dintre Greci și Turci.

În Anatolia (Asia mică) războiul se ține lanț. Grecii sunt în retragere; dar își pun nădejdea în mobilizarea ce se face acum, după care ei cred că vor avea gata 200.000 oameni, pentru a-i arunca împotriva Turcilor comandați de Kemal pașă. Deocamdată Grecii au poziții bune, stăpînînd străziturile munșilor dintre Ișmid și Bruss. Trupe au și Turcii destule; dar le lipsesc munșile și nici disciplină nu e cum ar trebui să fie.

INFORMATIUNI

De vorbă cu cititorii noștri

Agricultură Muncă și Gospodărie

Ce sunt Cooperativele

Berim din suflet tuturor cititorilor și răspunditorilor gazetei noastre: Sărbători fericele!

Repas de Paști. Parlamentul și Senatul României și-au întrerupt consfăturile — până la 18 Mai — în vederea sfintelor sărbători ale Paștilor. Asemeni toți școlarii au vacanță din Duminică Florilor până la duminică Tomii de după Paști.

Nenorocirea unui sburător (aviator). Sergentul Săceanu stăruind de — asupra orașului Galați — a căzut și a murit sub mașină.

Desgroparea a doi viteji. Un prieten al gazetei noastre, ne scrie, din București: Aici au fost înmormântați cu mare paradă doi frați viteji, fiu de boier: *Nicolae și Dimitrie Goleșcu*. Amândoi au murit în luptele vitejești ale armatei române — încă în 1916 — pe pământul scump al Ardealului. Au fost amândoi voluntari: Nicolae Goleșcu a fost căpitan la cavalerie, iar Dimitrie Goleșcu, a intrat în armata ca soldat. Au luptat, fiind totdeauna în frunte și-au murit în luptă, binecuvântând numele României Mari. Acum în preajma Inverii Domnului — familia boierească a Goleștilor — a dorit să-i așeze spre vechiul cimetir — în București. Adugi la București, amândoi să așeze o mormântă înmormântare. Așa se curviesc cîste și mîrte vitejilor cari au murit pentru înfăptuirea României Mari.

Reînnoirea Mostenitorului României. Alteța Sa regală, Prințesa mostenitor al României Carol să va reînnoirea în Țară la 7 Mai cu soția sa principesa Elena a Greciei.

Români și bolșevici. La cererea bolșevicilor România va trimite după Sărbători mai mulți ștefniți cari să se înțeleaga cu Rușii — asupra păcii între cele două Țări.

Noi ministri: Ministru al Ardealului în guvern a fost numit d-l P. Groza, ministru al Bucovinei d-l Dori Popovici.

Sila Germaniei: Vrând neorând Germania va trebui să dea înapoi României tot ce a furat dela noi în timpul războiului. În tîm de toate va trebui să ne dea înapoi vagoanele și tot materialul căilor noastre ferate.

Șpioni unguri: În Ardeal au fost prinși mulți șpioni unguri, cari au venit la noi, să afle care este starea armatei și a plugarilor dela sate. La momentul potrivit ar voi să înstăpânească de nou pe Unguri.

Autoritățile: miliția și siguranța sptului i-au așezat în locuri unde li se convenia: în temniță.

Pentru luminarea plugarilor. Generalul Eustațiu Mihail, a lăsat — prin testament 25.000 lei în folosul tovarășiei: înfăptuirea Poporului Român-Fapta bună să laudă de sine.

Din Sășiște: Aici s'a hotărât înfăptuirea unei lăptării de munte. Un trimis al Ministrului va veni pentru a pregăti lucrările de lipsă. Lăptăria va aduce bune foloase ocuitorilor orașelului nostru.

În Duminică Florilor, se va așeza în s'a anul episcopiei ortodoxe a Orăzii mari, Preasfinția sa episcopul Roman Ciorogariu. Episcopul, care fusese greu rănit de bomba pusă în Senat de oameni străini de neamul nostru, va fi primit la Oradea, de toți fruntașii Românilor: generali și civili.

Pentru Avram Iancu. Cărturarii români ai Clujului au hotărît să ridice, aici în Cluj, un monument marelui erou al neamului: Avram Iancu. Indemnăm cu toată dragostea noastră românească, pe toți frații dela sate să ne vie în ajutor cu câțiva lei fiecare pentru a înzestrea piața Clujului, cu monumentul lui Avram Iancu, al celui mai iubit erou, care și-a jertfit inima și mintea pentru neam și fericirea lui.

Nu uitați! că fericirea Țării Românești, atîrnă de noi, de munca noastră nepregătită, de dragostea noastră de Țară. Dacă în trecut v'ați apărut legea, limba și moșia, ridicați azi prin dragoste și muncă, Țara noastră: România Mare.

Războiul Grecilor cu Turcii. În Asia mică se mai luptă două popoare Grecii și Turcii. Se pare la început, că Grecii nu le merge așa de bine, dar vestile din urmă span, că Grecii îi răbesc pretutindeni pe păgâni. Turcii — în neaștința lor — ucid pe creștinii rămași încă înmăna lor.

Din Rusia. Impotriva bolșevicilor s'au pornit răscoale. Lumea întreagă s'a săturat de stăpînirea lor. Mai ales plugarii nu mai pot suferi jafurile ce le fac zilnic acești rădălnici.

Ungurii între ei. În parlamentul ungar sunt neînțelegeri mari între deputații, cari au sprijinit reînnoirea regelui Carol și cei ce sunt împotriva acestei reînnoiri. Noul ministru prezident amenință cu trimiterea acasă a deputaților și publicarea alegerilor nouă.

Din Dobrogea. Bande de bulgari atacă granița noastră dobrogeană. România i-a făcut atenție pe bulgari să încete cu aceste atacuri, altcum urmările le vor purta domniile lor.

Binecuvântarea lui Dumnezeu. Din toate părțile Țării ne vin vesti îmbucurătoare: seceta ce dăinuia a fost curmată de ploaie roditoare. Câmpiile mănoase ale României, înviorate de ploaie, promit să aducă roada bogată.

N'a ars gara dela Simeria (Pișchi). Se svonise în Cluj, că gara din Simeria ar fi ars. Mergînd la fața locului, un slugbaș al statului s'a aflat că n'a ars gara (stația) ci o magazie de lemne, din apropierea gării.

Un praznic național. În Blaj se va sărbători cu mare paradă amintirea zilei de 1/5 Mai 1848, când Românii ardeleni în număr de 40.000 adunați pe Câmpul Libertății, au cerut desfacerea iobagiei precum și drepturi pe seama poporului român de pe aceste pături. Amintirea acestei mărețe zile va trebui să rămână vecinică, iar amintirea tribunilor și pefeților de pe atunci: Avram Iancu și Sever Alexe va fi binecuvîntată de toți Românii, cu simțire și inimă românească.

Am făgăduit cititorilor noștri că le vom asculta păsările și necazurile lor și după puterile noastre le vom sta în ajutor, deslușindu le ce trebuie să facă, la care ușe să bată spre a căpăta dreptate și deslegare după așezarea legiuirilor, tutulor cererilor lor. Cine are nevoie de vre un sfat, de vre-o deslușire, de vre-o povață cinstită și prietenească, să ne scrie deslușit păsul și noi cu bucurie îi vom arăta în gazetă, ceea ce este cu cale să facă.

MUNCA CERERII ȘI OFERTE

Gazeta noastră sprijinind cu drag pe toți muncitorii cinstiți și liniștiți le stă în ajutor spre a găsi totdeauna de lucru. Muncitorii de toate breslele, când caută locuri prin ateliere și fabrici, ori servicii, ne vor scrie carte cu numele lor, cu adresa deslușită, arătînd meseria și plata ce o cer. Noi vom tipări cererile acestea fără plată. Tot în aceasta coloană, vom publica și cererile făcute de fabrici, ateliere sau patroni pentru muncitorii ce le sînt de lipsă.

Posta redactiei

Aicea vom arăta în fie care număr, hotărârea ce luăm cu privire la corepondenții noștri ce ne trimet articole pentru publicat în gazeta. Cum în foaia noastră, gîndim să dăm tucururi folositoare cât de multe și cât de felurite, articolele trebuie să fie scrise deslușit și să fie scurte. Nu vom tipări în gazeta noastră articole ce nu vor fi potrivite cu gîndurile noastre, cu scopul foaiei noastre.

CORRESPONDENTE DIN ȚARĂ

Gazeta noastră tinînd cu ori ce chip să fie foaia întregului popor Românesc, va publica în această coloană, toate părerile și toate propunerile ce ne vor fi făcute de cititorii noștri, cu privire la chipul în care ar dori să vadă tipărită foaia lor, la cunoștințele și învățămintele frumoase de care simt mai multă nevoie precum și la toate îmbunătățirile ce socotesc că trebuiesc făcute gazetei noastre. Vom ține seamă de cele ce ne vor spune prietenii noștri cititori, și vom împlini cu dragă inimă propunerile cele bune.

„Cultura Poporului” și-a înscris în programul ei și cooperarea. Cooperativele sau tovarășile sau cum li se mai zice însoțirile, prin părțile noastre de aci, sunt asociațiuni sau tovarășii de cel puțin 50 de persoane, cari se înscriu ca membri, subscriind un capital, după puterile sale, dela 50 lei până la 5000 lei. Cel care a scris mai puțin de 5000 lei poate să-și mărească capitalul, treptat sau pe rând, până la 5000 lei. Nimeni nu poate avea mai mult de 5000 lei capital la o tovarășie, de orice fel ar fi ea; și orice capital ar avea cineva într'o însoțire, nu poate să aibă mai mult de un vot, când e vorba de votare. Acești tovarăși își aleg un consiliu, sau o direcțiunea, compusă din 7—15 membri; apoi trei verificatori și trei substituiți. Membri din direcțiunea numesc pe director, casier și ceilalți funcționari, și aleg un președinte și un vice-președinte.

Apoi se adresează la Cluj, Str. Lucei 54 ca să li se trimită dela inspectoratul special pentru Ardeal și Banat, acte constitutive, statute și procese-verbale, toate gratuite.

Cînd i se trimite de către inspectorat actele necesare pentru constituire, se mai trimite și învățături, cum să facă ca să poată începe să funcționeze.

Cooperativele sau însoțirile sunt de multe feluri, după scopul sau ținta ce o urmăresc aceste tovarășii.

Astfel pot fi cooperative de credit și economie, sau bănci populare, consumuri, pentru tăiatul și vinderea pădurilor, pentru cumpărare de unelte agricole, pentru lăptării pentru asigurări de vite, pentru mori, pentru ateliere de tot felul, ca

cismării, croitorii, măsură, tîmplari, zidari s. a. m. d.; apoi fiecare tovarășie, din veniturile anuale, își face case de cetine sau biblioteci, școli, băi sau scalde populare, înzestrezăză fetetele sărace, ajută pe școlarii săitori și săraci și așa tot ce e nevoie pentru binele membrilor sau pentru binele societății.

Așa au făcut frații voștri din vechiul regat și tot așa au făcut și celelalte țări, mai de mult.

Și tot de aceea și parlamentul nostru, în ziua de 27 August 1920, a votat ca extinsă, adică legea băncilor populare și a cooperativeelor din vechiul regat se întinde și aci; tocmai, fiindcă oamenii noștri știu că poporul nostru nu poate să facă societăți cu capital mare, cum cere fosta lege ungară, ci tovarășii mici la început, care ajung apoi mari și făloase.

Așa s'a făcut și în vechiul regat; și cooperativele de acolo au avut toate la un loc, la 31 Decembrie 1919, un capital de peste 370.000.000 lei.

Iată ce face unirea și iubirea de patrie.

Învățați-vă cu tații făceti cooperative de tot felul, după nevoile și puterile voastre, ca să putem să scoatem din mîna străinului economia noastră națională.

Folositi-vă de foloasele gratuite ce vi le dă legea ce vam spus mai sus, ca să facem, mîna în mîna, din această Românie Mare geografică și o Românie Mare și Puternică Economică, a noastră a Românilor.

Aurel I. Lepadatu
Inspectorul Statului
pentru cooperația din Transilvania și Banat.

Industria casn lăcă

Văpsirea lănei

Dupa sfaturile publicate de Dna Maria Elisabeta Mureșianu n. Pioraș în „Familia Română” (Budapesta 1908) și după „Frauenlexikon” de Augusta Krüger și Francisc Iul. Dillon (Berlin 1900).

Dacă aveți de văpsit lăna, pănură, stofă învelitoare, scoarțe sau haine de lăna, nu dați fuga la văpsitorii din orașe, ziși și boiangii. Că veți plăti scump n'ar fi prea mare nouitate, căci cu asta ne-am obișnuit, dar, de bună seamă, vi-se va face o treabă proastă; căci nici de cum nu se pot asemăna văpselile boiangiilor, cu văpselile frumoase și trainice, pe cari le-am apucat de la străbunele noastre și prin cari se pot întru-chipa mîndrețe de color trainice, cari își păstrează fața sute de ani, până cînd nu mai rămăne de cît o zdreanță din ele.

Dăm în cele ce urmează câteva povețe de cum se pregătesc asemenea văpseli și cum se lucrează cu ele.

1. Roșu.

Pentru 2 kgr. de lăna fierbem timp de un ceas și jumătate, 1 kgr. scoarță de măr acru (pădureț, sălbatec) în 8 litri de apă, apoi punem fiertura aceasta într'un vas nou de lemn. Mai luăm 2 kgr. floare de sovărf și 2 kgr. fruze de măr acru us-

cate și pisate mărunț, le punem în apă și le lăsăm se stea 6—8 zile, apoi le adunăm într'o cărpă, le batem cu o măciucă de lemn și le stoarcem bine, în 12 până în 15 răstimpuri, pe urmă le amestecăm iar în apă și le punem să fiarbă toate la oală într'o căldare sau într'o oală mare, cam o jumătate de ceas, punem și lăna ce voim a o văpsi și mai lăsăm se fiarbă o jumătate de ceas. Pe urmă o lăsăm până se cam răcește o scoatem și o spălăm nițel în apă rece.

Cu cît voim se avem roșu mai închis, cu atît luăm mai multă floare de sovărf și mai puțină frunză de măr acru.

2. Galben aurii.

Pentru 1 kgr. de lăna, luăm 4 litri apă, în care fierbem timp de un ceas 1 kgr. scoarță de măr acru (pădureț) sau vîrfuri de sălcie tînără (rachițele) și puțin alaiu (ciumăfaie, bolondăriță, mărui porcului), ce să poată găsi și în farmaci. Punem lăna în zeama astfel pregătită și o lăsăm să fiarbă 10—15 minute în care timp o învîrtim mereu; pe urmă luăm oala la o parte, lăsăm lăna în văpselă până se răcește, o scoatem și o spălăm nițel în apă rece.

(Va urma)

VASILE DIMITRIU

Rectorul Universității din Cluj.
Președintele Comitetului Societății
„Cultura Poporului”.

MARIN ȘTEFĂNESCU

Profesor la Universitatea din Cluj.
Vice-Președinte al Comitetului Societății „Cultura Poporului”.

General de divizie **NICOLAE PETALA**
Comandantul Corpului 6 Armată
Directorul „Culturii Poporului”.

Comitetul Societății Cultura Poporului:

Președinte:

VASILE DIMITRIU

Rectorul Universității din Cluj.

Vicepreședinte

Marin Ștefănescu

Profesor la Universitatea din Cluj.

Secretar

Colonel **Gh. Bacalogiu**
de la Corpul 6 Armată.

Directorul Gazetei „Cultura Poporului”
General de divizie **N. Petala**

Com. C. VI. A.

Secretar

Vasile Chiru

Membri al Societății Scriitorilor.

Membrii Comitetului:

Doamna *Sidonia Docan*
Doamna *Virginia Bașota*
Doamna *Wild*
Agârbicianu I., Directorul ziarului „Patria”
Anastasiu I., General de Brigadă, Com. Cor. 6 Arm. terit.
Bogdan A., Directorul Liceului de fete „Regina Maria”
Bolcaș Lucian, Publicist
Ciura Al., Directorul Liceului „Gh. Barițiu”
Domide A., Profesor
Grozea P., Ministrul Ardealului
Hossu I., Inginer, Directorul C. F. R. regionala Cluj
Hulea Ovid, Profesor
Dr. Iacobovici, Profesor Universitar
Lazăr Victor, Profesor
Lepadatu Aur., Inspectorul Cooperății din Ardeal
Lucaci P., Inginer, Directorul Reg. Monop. Statului Cluj
Dr. Lupaș I., Profesor Universitar
Dr. Maior A., Profesor Universitar
Maniu A., Ziarist
Dr. Meruțlu V., Profesor Universitar
Dr. Metes P., Prefectul județului Cojocna
Dr. Pamfilie G., Profesor Universitar
Petrini E., Secretar General Ministerul Agriculturii Cluj
Pilat M., Prefect Regional de Poliție
Pop V., Secretar General de Justiție Cluj
Dr. Pop Iulian, Primarul Orașului Cluj
Dr. Popescu Voitești, Profesor Universitar
Precup G., Directorul Învățământului Secundar
Roman I., Colonel, Comandantul Regimentului 16 Inf.
Ștefănescu Goangă Fl., Profesor Universitar
Tănăsescu C., Secretar General Ministerul de Interne Cluj
Tripon G., Avocat
Vasiliu E., Ziarist.